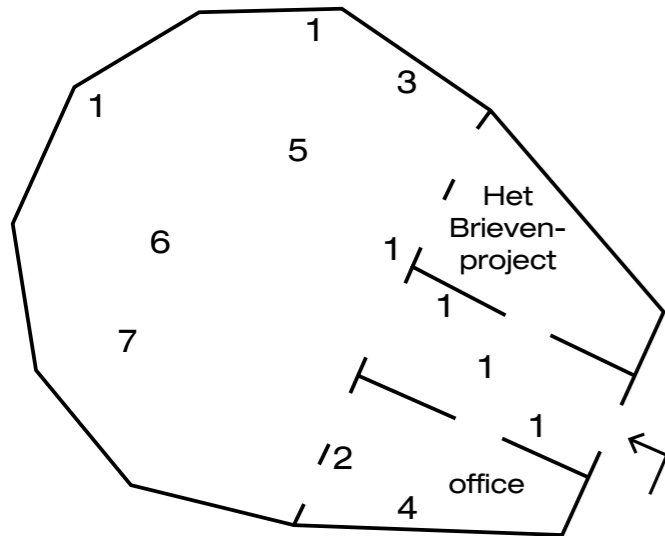

KIOSK

STELT TENTOON
Elen Braga, Sofia Caesar
& Fernando Marques
Penteado

Dear Yves,

22.01 – 20.03.2022

- 5 *Superaquecimentos (Overheatings)*
2022
Multimedia installatie
Performers: Nyandra Fernandes, Varinia Canto Vila,
Lara Negalara en Laura Samy
Fotografie: Andrea Capella
Productie, art direction en geluidsopname: Michelle
Chevrand
Kleur: Samanta do Amaral
Geluid: Sofia Caesar en Rodolfo Caesar
Voorstel: Sofia Caesar
Gefilmd in Rio de Janeiro, Brazilië en Brussel, België
2021

Elen Braga

- 6 *Witness of Times*
2022
glasvezel, stof, met de hand getuft garen op jute,
elektrisch apparaat
Courtesy Waldburger Wouters

- 7 *The Course of Empire*
2022
met de hand getuft garen op jute, hout, multiplex
Courtesy Waldburger Wouters

Dank aan: Gert Aertsen, Natalia Barczyńska, Maurice
Meewisse, Manoeuvre, Rami Moukarzel, Eszter
Nemethi, Vijai Patchineelam, Sara Plantefève-
Castrick, Veronica Hornyansky, Thomas Peeters,
Adrian Ranga, Els Roelandt, Leander Schönweger,
Louise Souvage, Lisedore Vandeput, Rémie
Vanderhaegen, Lien Van Leemput, Valerie Verhack,
Vidisquare, Waldburger Wouters, Tim Wouters, Elsa
Wauters, de KIOSK Saviours en het hele team van
KASK & CONSERVATORIUM School of Arts Gent.

CURATOREN: Laila Melchior &
Simon Delobel
VERNISSAGE: 22.01, 14u00 – 18u00
OPEN: ma – zo, 12u00 – 18u00
L. Pasteurlaan 2, 9000 Gent

Met steun van:

NL I

Dear Yves, is een tentoonstelling met werk van Elen
Braga, Sofia Caesar en Fernando Marques Penteado.
Alle drie zijn ze Braziliaanse kunstenaars die in
België wonen, hun praktijk en werk kunnen echter
niet worden gelabeld in termen van nationale
verwantschap. Meer dan een coherente groep kunnen
ze omschreven worden als een bubbel van contacten,
een vloeibare massa van poreuze verbindingen
niet erg verschillend van de bubbels die we tijdens
COVID vormen. In plaats van een systematische
rode draad, een vormende school of een consistente
consensus die de groep verenigt, is de tentoonstelling
een affectieve verzameling van mensen met een
gedeelde cultuur en enkele gemeenschappelijke
referenties.

Was nationaliteit in de afgelopen eeuwen een van de
belangrijkste kenmerken van samenhangigheid
tussen mensen, vandaag is groepsvorming een
stuk ingewikkelder geworden. Andere elementen
traden op de voorgrond en worden ter discussie
gesteld: geslacht en huidskleur bijvoorbeeld. Hoewel
kunstenaars, en meer in het algemeen kunst, op
een of andere manier profetisch zijn geweest in het
anticiperen op blikken en aanreiken van gewaagde
gevoeligheden rond dergelijke categorisering en
hoe die te vervagen, blijven de meesten van ons
gehecht aan nationale samenhangigheid. Er doet zich
echter een interessant verschijnsel voor in de taal.
Neem bijvoorbeeld de verzamelnaam assemblage,
dat is een woord dat in het enkelvoud voorkomt om
een groep individuen of voorwerpen aan te duiden -
een nest, een kudde, een troep. Het is waarschijnlijk
geen toeval dat er geen zelfstandige naamwoorden
van verzameling bestaan om groepen mensen van
bepaalde nationaliteiten aan te duiden. Dit zou het
resultaat kunnen zijn van een aanvaarding van het
feit dat mensen verhuizen en migreren, waardoor
zij veranderen en de manier waarop zij zichzelf
en anderen in dit proces zien verandert. Wie naar
een ander land verhuist, verwerft stevast nieuwe
gewoonten, terwijl hij de meest subtiele, onverwachte
en intieme aspecten uit zijn thuisland behoudt.

In die zin is *Dear Yves*, een tentoonstelling die
voortkomt uit een verlangen om samen te zijn
en te experimenteren. De tentoonstelling is een
groet aan een denkbeeldige Yves en gaat uit van
een rechtstreeks adres, zoals een brief die geen
specifieke boodschap over brengt, maar slechts wenst
te communiceren. Als geadresseerde wordt een in

België veel voorkomende naam gebruikt, die op zijn
minst bij een bepaalde generatie bekend is. Onze
fictieve Yves zou de criticus kunnen zijn die voor een
Vlaams kunsttijdschrift schrijft. Hij zou de persoon
kunnen zijn naar wie het liedje *Ive Brussel* van Jorge
Ben Jor is geschreven, ter herinnering aan iemand die
de zanger liefkozend in Brussel ontving tijdens een
van zijn tournees door Europa in de jaren zeventig.
Het zou ook kunnen gaan om een psychoanalyticus
die veel buitenlandse artiesten in België raadplegen
tijdens hun verblijf in het land. Dit laatste vertelt ons
veel over wat een luchtbel van contacten is, maar
ook over hoe fysieke verplaatsing een noodzaak kan
inhouden om niet alleen om zich heen te kijken, maar
ook naar zichzelf te kijken.

Hartelijke groeten

Laila Melchior

Dear Yves,

Alternative cannon, isn't that a contradiction
in terms?
Have you got any thoughts to share on the
transcendental?
What makes something exotic?
How many years count for artist statute?
Do you need a visa for that?
Are there any untouched landscapes?
What do you do when your phone
overheats?
Is bubble a collective of something?
Do you still sell life insurances?
Have you heard of a sensible undertaker?
Do artworks contain in-built obsolescence?
Should I go native, then?
Tupi or not Tupi?
Are there such things as collective
enunciations?
Do you count on a next life for you?

...

KIOSK

Wanneer je KIOSK binnenkomt zie je vijf verticale banieren hangend aan het plafond van de centrale ruimte. *Toon Ons De Weg / Dirige*, luidt het eerste spandoek in een vrije bewerking en vertaling naar het Nederlands van de Latijnse frase *Domini, dirige nos*. Hier ontdaan van de vermelding van God, nodigt het werk je uit om verder te gaan in de tentoonstelling terwijl je de grenzen van motto's en epitafen op spandoeken kan verkennen. Door formele en tekstuele vieringen van de dood te onderzoeken, becommentarieert Fernando Marques Penteado wat hij ervaart als een in hedendaagse samenlevingen slecht beleefde overgangsrite. Zijn *Flower Tributes* (2022), verspreid over KIOSK, zijn composities die voortkomen uit het levenslange onderzoek van de kunstenaar naar textiel en kleinstukjes. Gehaakte stukken, friezen, kleren, kralen, palmvezels uit Buriti en verschillende andere stoffen geverfd en bedrukt: materialen die hij gedurende vele jaren heeft verzameld en gerangschikt en nu inzet om de overledene te eren. *Corbeilles* (2016) is de titel van een ander werk van Marques Penteado, gepresenteerd in de grote zaal van KIOSK. Het werk, dat een rouwkrans voorstelt, is geïnspireerd op de beelden van de Portugese fotograaf Valter Vinagre, die tussen 2010 en 2013 het leven van sekswerkers langs de snelwegen van Portugal documenteerde. Het paneel toont een dienstkrans die de kunstenaar bedacht als herdenkingsoffer van een groep prostituees die rouwt om hun souteneur. "*Moge de hel je uitspuwen*", is een vloek die de vrouwen uitspreken in hun postume wraak tegen het misbruik van hun voormalige pooier.

Elen Braga, die ook met textiel werkt, presenteert een installatie bestaand uit twee delen. *The Course of Empire* (2022) is een negen meter breed wandtapijt bevestigd op een gebogen houten constructie die de vorm van een panorama aanneemt. De verschillende voorstellingen op het wandtapijt zijn gebaseerd op een gelijknamige reeks schilderijen van de Anglo-Amerikaanse schilder Thomas Cole (1801-1848). Braga herschept Cole's negentiende-eeuwse romantische verhaal over de opkomst en ondergang van een imaginaire gemeenschap als haar eigen epos. In plaats van Cole's ideaal van een eeuwigdurende natuur tegenover de vergankelijke realiteit van menselijke aanwezigheid op aarde, beschrijft Braga gebruik makend van simulacra, de politieke onrust die ons overspoelt. Haar versie van het verhaal bevat meerdere lagen en mengt aspecten van haar eigen persoonlijke traject met het verhaal over haar geboorteland vanaf de kolonisatie tot vandaag. Religie doordringt het stuk: eerst in de handeling van het aankleden van de inboorling, een beeld dat

ook kan worden gelezen als een verkrachtingsscène, vervolgens door de bekering. De blauwe figuren die deze twee handelingen ondergaan, keren op het hele paneel terug en bewonen landschappen die kunnen geassocieerd worden met de hemel en sociale utopieën. Ze verschijnen als een kudde, als Disneyland-publiek, als migranten in Europa, als subalterne arbeiders en demonstranten op het Brusselse Flageyplein, als afstammelingen van kolonistoren, enzovoort, en metamorfoserende uiteindelijk tot de beeltenis van de kunstenaar zelf in blauwe catsuit.

Braga's alter ego, dat steeds terugkeert in haar werk, is eveneens te zien in een met de hand getuft textiel bedekt beeld dat voor de gebogen tapijtstructuur ronddraait. *Witness of Times* (2022) herinterpreteert naar Braga's eigen beeltenis het Hellenistische beeld van de *Borghese Gladiator*, die overigens ook in Cole's serie schilderijen voorkomt. Door het gebaar van de opgeheven vuist, geeft het werk, tegen de klok in draaiend, een gevoel van verzet. Wantrouwen ten opzichte van vooruitgang kan ook worden afgeleid uit de keuze van de kunstenaar om de achterkant van het wandtapijt te tonen. Het tonen van verstrengelde garelijnen in plaats van nette boorden, gaat tegen de stroom in en geeft zichtbaarheid aan iets dat geassocieerd kan worden met diegenen die vaak gezien worden als achtergebleven in de geschiedenis.

Superaquecimientos (Overheatings, 2022), opgesteld eveneens in de grote zaal, is een installatie van Sofia Caesar, bestaande uit een vertakte kabel, elf kromme krukjes en vier schermen. Caesars praktijk, die focust op de effecten van uitputting van het lichaam, maakt vaak gebruik van somatica en dans om bewegende beelden te produceren. In deze nieuwe serie experimenteert de kunstenaar met het verwijderen van haar aanwezigheid uit de video's die ze maakt. Deze benadering stelt haar in staat vrijer te spelen met proporties. Braziliaanse kunstenaars Hélio Oiticica (1937-1980) en Lygia Clark (1920-1988) voerden in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw gelijkaardige experimenten uit. Samen met de performers beeldt Caesar de werkende, uitgeputte mens uit in scenario's met geïmproviseerde choreografieën. Twee van zulke scenario's zijn bijvoorbeeld een computer die oververhit raakt en niet meer gebruikt kan worden, of een hittegolf die woedt tijdens het thuiswerken. Caesar verkent de videoreportage als een performatief moment van co-creatie. In plaats van directief, ziet Caesar haar methode van werken als het bewust op gang brengen van een articulatie van een choreografie die zich ontwikkelt tussen haarzelf, de performers, de camera en de computer. Het werk bevraagt niet alleen de precariteit van hedendaagse arbeidsomstandigheden, maar ook van de technologie zelf. "*Onze computers zijn gemaakt om goed te werken in de klimatologische omstandigheden van Silicon Valley*," zegt ze, "*dus eigenlijk is wat universeel wordt gemaakt als een nieuwe manier van werken, heel specifiek*." Een set van krukken brengt het gedisciplineerde lichaam als een niet-neutraal element in dit geheel, en nodigt het publiek uit om manieren en houdingen af te leren

terwijl ze kijken naar video's waarin vier vrouwen te zien zijn die hun werkdag proberen door te komen. Schermen en kabels vermenigvuldigen zich in een fictieve ruimte en breiden hun aanwezigheid uit over de hele ruimte van KIOSK.

Als tweede interventie heeft Caesar een luchtige reeks foto's gemaakt waarop ze zichzelf afbeeldt in verschillende poses terwijl ze probeert te werken aan een bureau. *Sittings* (2022) is een anti-inventaris van het werkende lichaam, waarin Caesars houdingen ontsnappen aan de gebruikelijke omgangsvormen. De serie raakt aan kwesties van het lichaam, maar ook aan deze van tijd. Ze verkent het begrip "werksessie" als een abstracte tijdmeter die aangeeft hoelang het duurt om iets te produceren binnen de arbeidsomstandigheden van het laatkapitalisme, of tot men zijn bureau kan verlaten. De foto's hangen in het kantoor van KIOSK dat net is ingewijd in een nieuwe configuratie als deel van de tentoonstellingsruimte. Niet ver van de fotoserie staat op een plank een melkfles met artificiële pioenen en geborduurde bladeren. *Verder nog* (2022), luidt de tekst op het deksel. Dit werk van Marques Penteado verspreidt het motto plus ultra verder in de tentoonstelling. Dit para-heraldische motto is ook het nationale motto van Spanje en wordt in verband gebracht met de verovering van gebieden door de Spaanse monarchie. Vertaald in het Nederlands, kan de frase een echo zijn van Braga's werk dat erachter opgesteld staat als een commentaar op de effecten en ontplooiingen van het kolonisatieproces. In een meer prozaïsche lezing kan het motto worden geïnterpreteerd als een bescheiden vanitas, die de werkende mensen op kantoor herinnert aan de eindigheid van het leven en aan het bestaan van een leven na het werk, en die hen uitnodigt de tentoonstelling nogmaals te bezoeken.

STELT TENTOON
Elen Braga, Sofia Caesar
& Fernando Marques
Penteado

Dear Yves,

22.01 – 20.03.2022

WWW.KIOSK.ART